

Stichting DUPAN
Bronland 12-D
Campus Universiteit Wageningen

Postbus 249
6700 AE Wageningen
info@dupan.nl

Verschijnt 4 x per jaar
Jaargang 11

Op 1 juni 2010 sloegen de verenigingen van de palingkwekers, -handelaren en -visseren de handen ineen om de paling in Nederland te helpen. Zij richtten de Stichting DUPAN op. In datzelfde jaar ontstond het Duurzaam Paling Fonds, in 2017 opgevolgd door het Europese Eel Stewardship Fund. DUPAN hanteerde van meet af aan het motto: samenwerken aan een duurzame palingsector. Daarover berichten we graag in het DUPAN-Journaal.

www.dupan.nl

De HK174 met schipper Siem Hoekman en controleur Frits van Eldik in de haven van Huizen, klaar voor uitzet van glasaal in de zuidelijke randmeren.

Randmeren herbevolkt met miljoenen palingen

In de Randmeren zijn op woensdag 3 maart 2,25 miljoen jonge palingen uitgezet. De mini-palingen van slechts 7 cm lang, ofwel glasaal, waren afkomstig uit Frankrijk. Op de kade in de havens van Elburg, Harderwijk en Huizen werden ze gewogen en geteld, waarna ze in de natuur zijn vrijgelaten.

De uitzet van deze uitzonderlijk grote hoeveelheden jonge palingen (glasaal) is mogelijk door de gestegen aanwas van glasaal aan de Europese kusten. Sinds 2011 neemt de hoeveelheid glasaal aan de Europese kusten weer toe (ICES-rapport 2019), na decennia van achteruitgang.

1,5 miljard jongen per jaar

In de Golf van Biskaje vindt de grootste intrek van glasaal plaats. Jaarlijks verzamelen zich van november tot maart zo'n anderhalf miljard glasaal, waar ze proberen de zoete binnenwateren te bereiken om op te groeien tot volwassen palingen. Omdat de Europese kusten vrijwel ondoordringbaar zijn voor deze glasaal, gaat een groot aantal verloren. Daarom wordt elk jaar door wetenschappers, voor het aantal glasaal dat mag worden gevangen voor uitzet, een quotum vastgesteld. Die glasaal wordt overal in Europa uitgezet, als verplichte maatregel binnen de EU Aalregulering.

Gezond glasaalbestand

Binnen die regeling is er in maart rond de 828 kilo glasaal uitgezet in de Randmeren. Het betrof ongeveer 2.250.000 jonge palingen. Met 2.700 glasaaltjes in een kilo, ofwel 0,37 gram per stuk, was deze glasaal wat groter dan normaal. Groter en dus ook sterker. Volgens de wetenschappelijke medewerkers van DUPAN wijst dit op een gezonde toestand van het glasaalbestand. De wat grotere glasalen hebben in de natuur ook een grotere overlevingskans.

Herbevolking van verschillende gebieden

In alle meren rondom Flevoland werd op 3 maart, gedurende

een groot deel van de dag, glasaal uitgezet door beroepsvissers in de Zuidelijke Randmeren. Dat gebeurde vanuit Huizen in een gebied oostelijk van Spakenburg tot westelijk aan de grens met het Markermeer door de vissers Hoekman, Wormsbecher en Heimensen. Ook werd door visser Hoetmer glasaal uitgezet in de Utrechtse Vecht.

Vanuit Harderwijk werd uitgezet door de vissers Foppen en Jansen (HK78 en HK79) in een gebied vanaf het Nuldernaauw tot iets ten noorden van Harderwijk.

Beroepsvissers Komen, Hoekman en Visserman verzorgden de uitzet in de Twentekanalen, het Vollenhovenmeer en het Kadoelermeer.

Starten van het laden van glasaal in Harderwijk van de HK78 (schipper Jan Foppen) en de HK79 (schipper Peter Jansen).

Melle Hoetmer is glasaal aan het laden voor uitzet in de Utrechtse Vecht.

Mannen van de NVWA in gesprek met Alex.

Vanuit Elburg tenslotte, zetten de beroepsvissers Van Triest, Klaassen en Henk met de HK3 glasaal uit in een gebied enkele kilometers ten zuiden van Elburg tot nabij het Vossenmeer in het noorden.

Aart Jan van Triest (midden) en Meindert Klaassen (rechts) krijgen bij uitzet van glasaal vanuit Elburg assistentie van Jan Pol van KIJG.

Uitzet wordt streng gecontroleerd

De uitzet werd bijgewoond door functionarissen van de NVWA. Zij zagen toe op de organisatorische aspecten van de uitzet. Over glasaal is de laatste jaren veel te doen geweest, met name de grote smokkel naar Azië. Om die redenen is het proces van aanbesteding, levering en uitzet zorgvuldig opgezet door DUPAN. De glasaal die wordt ingekocht moet door de handelaar aantoonbaar uit het quotum zijn verkregen. Een SEG-certificaat van de Sustainable Eel Group is verplicht, waardoor herkomst, verantwoorde vangstmethode en goed geconditioneerd transport van de glasaal is gewaarborgd.

Ook herbevolking in mei

Dit voorjaar worden er op verschillende plaatsen in Nederland jonge palingen uitgezet. In mei wordt pootaal uitgezet, glasaal die enkele maanden in een kwekerij is opgegroeid om groter en sterker te worden. Naar verwachting zullen uiteindelijk rond de 3 miljoen jonge palingen de natuur versterken.

Tellen en wegen van de glasaal.

Bij deze aantallen wordt in veel uitzetgebieden de maximale hoeveelheid voor herbevolking bereikt (meer paling kan in die gebieden niet leven). De gebieden die voor herbevolking zijn geschikt, zijn geselecteerd door de overheid. Als de glasalen tot volwassen schieralen zijn uitgegroeid, kunnen ze vanuit de uitzetgebieden vrijuit naar de Atlantische Oceaan zwemmen om in de Sargasso Zee voor nageslacht te zorgen.

Samenwerkende partijen

Deze uitzet is mede mogelijk gemaakt door het Ministerie van LNV. Voor de aankoop van glas- en pootaal is steun verleend vanuit het Europees Fonds voor Maritieme zaken en Visserij. Het project is medegefinancierd door het Eel Stewardship Fund (ESF®) en gecoördineerd door Stichting DUPAN. In deze stichting werken palingkwekers, palingvissers en palinghandelaren samen om het herstel van de palingstand in Nederland te bevorderen.

Europese Unie,
Europees Fonds
voor Maritieme zaken
en Visserij

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

Teilen met glasaal klaar voor uitzet.

Uitzet van glasaal op de HK3 in het Drontermeer.

Palingkwekers spelen belangrijke rol bij herbevolken met jonge paling

Aan het einde van het glasaalseizoen 2020/2021 blijkt opnieuw dat de aanwas van jonge paling aan de Europese kusten een positieve ontwikkeling doormaakt.

Met name de glasaalintrek in Frankrijk was dit jaar erg goed. Het consumptiequotum van 20 ton, 40% van het totale quotum van 56 ton, was eind februari, ver voor het einde van de vangstperiode al opgevist. De glasaal dient zich in zulke grote aantallen aan, dat de periode om ze te kunnen vangen sterk wordt ingekort. De overige 36 ton van het quotum is bestemd voor restocking of – in goed Nederlands – herbevolken, in met name Noord-Europa.

Strengte vorst maakt herbevolken onmogelijk

De herbevolking met glasaal werd dit jaar vertraagd; in februari viel een strenge winter in, die wekenlang aanhield. Met name in Oost-Duitsland is de ervaring dat bij een strenge winter de wateren tot begin april bevroren of te koud (minder dan 5 graden) blijven. De uitzet van glasaal is dan niet mogelijk. Toen na twee weken de dooi inviel konden de tenders voor glasaaluitzet alsnog plaatsvinden. DUPAN anticipeerde daar snel op, waardoor er voor de herbevolking nog ruim voldoende glasaal kon worden ingekocht.

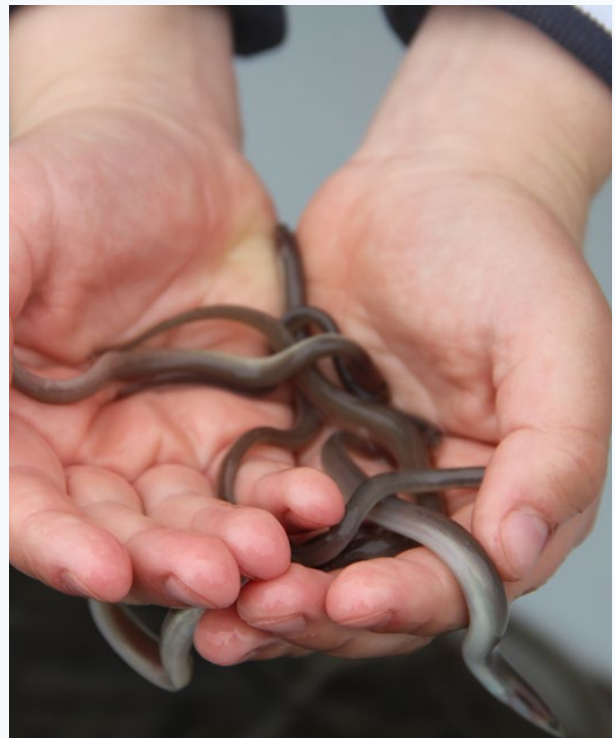
Glasaal

Strengte vorst belemmert uitzet

Tijdens de strenge winterweken is er niet op glasaal voor herbevolking gevist. Wanneer zulke winters zich vaker voordoen – en dat is de verwachting – brengt dit het risico met zich mee dat de toegestane hoeveelheid uit te zetten visjes niet wordt gehaald. De Franse vissers krijgen de achterstallige vangst voor 1 april, als het seizoen sluit, niet meer ongedaan gemaakt. In het verleden werd er dan glasaal uit Engeland uitgezet, waar het seizoen tot eind mei duurt. Maanden na de Brexit is er nog steeds geen toestemming van CITES UK. Ook is er geen overeenstemming tussen de EU en het Verenigd Koninkrijk over handel in glasaal en paling. Tot de Brexit kwamen jaarlijks zo'n 14 miljoen glasaaltjes naar Europa voor diverse Europese herbevolkingsprojecten. DUPAN hoopt van harte dat er voor 2022 weer een werkbare oplossing komt voor dit probleem.

Palingkwekers bieden uitkomst

Palingkwekers spelen al een rol in het Europese herstelplan, door glasaal een aantal maanden op te kweken in de kwekerij en deze vervolgens uit te zetten als de omstandigheden in de natuur optimaal zijn. Zeker voor de toekomst is het belangrijk om beide bronnen te blijven gebruiken voor herbevolken, zowel glasaal als pootaal.

Pootaal

Onderzoek Voortplanting paling in gevangenschap WUR

Robuuste larven maken om voedingsproeven te doen

Inmiddels zien gemiddeld twee keer per week paling-larven het levenslicht. En hoewel ze tot 25 dagen oud worden is de sterfte in de eerste week nog vaak hoog. Hoge sterfte kan enerzijds worden verwacht voor een pelagisch paaiende soort als paling die miljoenen eieren afzet, aan de andere kant blijkt voor andere mariene vissoorten dat onder gecontroleerde omstandigheden die sterfte grotendeels beperkt kan worden.

Onze aandacht verplaatst zich steeds meer van het conditioneren van goede ouders, en het verbeteren van methoden om palingen rijp te krijgen, naar de afgifte van goede kwaliteitseieren die vervolgens tot robuuste larven leiden. Door optimale condities te creëren moeten we die larven 'door de eerste week trekken' om vervolgens met duizenden larven tegelijk voedingsproeven te kunnen doen.

We onderzoeken nu die larvenkwaliteit en de condities om die te verbeteren, parallel daaraan vorderen de ideeën voor een nieuwe en uitgebreidere hatchery en nursery. Naast de onderzoekers Leon en Arjan zitten ook PhD studente Pauline en MSc studenten Miriam en Mara 24/7 op de zaak!

Voor meer informatie, zie de recent ge-update website www.eelric.eu.

Klaar voor de maaltijd!

Volg onze activiteiten ook op social media

